

توضیحات:

- خلاصه شده در ۱۷ صفحه
- ویژه آزمون آموزگار ابتدایی
- با قابلیت پرینت

**جزوه خلاصه راهنمای
معلم فارسی ششم ابتدایی**

برای تهیه بسته سوالات استخدامی راهنمای معلم فارسی با پاسخنامه تشریحی، **اینجا** بزنید.

همچنین جهت مشاهده آخرین اخبار استخدامی آموزش و پرورش، **اینجا** بزنید.

جزوه خلاصه راهنمای معلم فارسی ششم

مقدمه

زبان فارسی، برای ما جایگاه و اهمیت بسیار ارجمندی دارد. چون از سویی هویت فرهنگی ما را سامان می دهد و از دیگر سوی درگاه رفتن به دنیای آموزش و یادگیری دیگر علوم و فضایل است.

کتاب مهارت‌های خوانداری فارسی پایه ششم، مبتنی بر برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، رویکرد شکوفایی فطرت الهی و با توجه به عناصر پنجگانه (علم، ایمان، اخالق، عمل، تفکر) و جلوه های آن در چهار پهنه خود، خلق، خلقت و خالق و نیز برپایه چهارچوب برنامه درسی فارسی دوره ابتدایی، سازماندهی و تالیف شده است.

هدف اصلی از ارائه درس فارسی در دوره ابتدایی، تقویت چهار مهارت زبانی، یعنی گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن است. از دیگر اهداف این درس، ایجاد نظم فکری در دانش آموزان است.

آموزش فارسی در مقطع ابتدایی، در واقع حرکتی از زبان به سوی ادبیات است. به همین دلیل در فارسی اول دبستان، همه چیز در خدمت یادگیری و آموزش نشانه‌های زبانی است. در پایه‌های بالاتر به بار فرهنگی و ادبی کتاب‌ها افزوده می‌شود.

* دانش‌آموز در کتاب فارسی پایه اول و دوم به صورت مقدماتی با این مهارت‌ها آشنا می‌شود.

* در کتاب فارسی سوم و چهارم نیز آموزش سطوح پیشرفته مهارت‌های زبانی مدنظر قرار داده شده است.

* در فارسی پنجم نیز علاوه بر سطوح پیشرفته مهارت‌های زبانی، به تقویت مهارت درک متن نیز بسیار توجه شده است.

اما کتاب فارسی پایه ششم ابتدایی، به لحاظ ادبی بسیار پرمایه‌تر و عمیق‌تر از سایر کتاب‌های فارسی مقطع ابتدایی به نظر می‌آید. بنابراین معلم نیز باید روش تدریس فارسی ششم ابتدایی را بر اساس این عمق و ژرف انتخاب کند.

برای آنکه آموزش محتوای این کتاب، به فراخور شأن و جایگاه درس فارسی و همسو با اصول و اهداف برنامه و انتظارات مولفان انجام گیرد؛ توجه به نکات زیر ضروری است:

۱- رویکرد عام تدوین و سازماندهی محتوا و تالیف کتاب، شکوفایی فطرت با تکیه بر نگرش فرهنگی تربیتی است.

۲- رویکرد خاص آموزشی بر مهارت آموزی یا آموزش مهارت‌های زبانی و فرا زبانی، استوار است، به همین روی، همزمان به مهارت‌های خوانداری و نوشتاری و نیز مهارت‌های فرا زبانی (تفکر، نقد و تحلیل) پرداخته ایم.

۳- بر پایه برنامه درسی فارسی، جهت گیری زبان آموزی از اول دبستان تا پایه ششم، حرکتی از زبان به سوی ادبیات است. به همین دلیل است که در فارسی اول دبستان، همه چیز در خدمت آموزش و یادگیری نشانه های زبانی است، هرچه از پلکان زبان آموزی بالاتر می آیم به بار فرهنگی ادبی آن افزوده میشود. یعنی در پایه اول، زبان خود موضوع و هدف آموزش بوده است ولی در پایه های بالاتر مثل ششم، زبان، گذرگاهی است برای رفتن به دنیای معانی و مفاهیم علوم گوناگون. همین مسئله سبب شده است کتاب فارسی ششم، پرمایه تر و ژرف تر به چشم آید. پس انتظار داریم نگرش روش آموزشی نیز از سطح به ژرفا گرایش یابد.

۴- کتاب فارسی مهارتهای خوانداری به قلمرو شفاهی زبان و به بیان دیگر به قلمرو دریافتی یا ادراکی زبان مربوط می شود؛ بنابراین، لازم است در فرایند یاددهی یادگیری، عناصر و ریزمهارتهای خوانداری دیدن و گوش دادن انتقادی، بهره گیری از دیگر حواس ظاهری در پرورش ذهن و زبان، رعایت آهنگ، لحن کلام، تکیه، مکث و درنگ در خوانش متن و تقویت خواندن انتقادی آموزش داده شوند تا زبان آموز را پس از درک و دریافت درست، به تفکر در لایه های زیرین متن درس و نقد و تحلیل وا دارد.

۵- در تدوین کتاب مهارتهای خوانداری، به موضوع تقویت فرهنگ مطالعه و کتاب خوانی، پژوهش، اندیشه ورزی و پرورش تفکر، نقد و تحلیل، توجه کافی شده است.

۶- کتاب مهارتهای نوشتاری به قلمرو نوشتار و نمادهای خطی زبان و به دیگر سخن، به پهنه مهارتهای تولیدی زبان مربوط میشود؛ یعنی در کتاب مهارتهای خوانداری فارسی، زبان آموز، اطلاعات و معارف را از طریق متن درسها و آموزه ها، دریافت می کند و این کار، سبب پرورش ذهن و زبان، گسترش دامنه واژه گان و تقویت تفکر و تحلیل دانش آموز میشود که در گفتار و بیان دیدگاهها و حضور فعال در کارهای گروهی و نقد و تحلیل شفاهی، قابل مشاهده و ارزشیابی است؛ اما در کتاب مهارتهای نوشتاری فارسی، آموخته ها در قالب نوشته، نمایان می شوند.

۷- کتاب مهارتهای نوشتاری، در اصل به چهار قسمت، پخش می شود:

الف) فعالیتهای درس، نخستین تمرینهای نوشتاری هستند و با هدف سنجش و ارزشیابی از آموخته های کتاب خوانداری و بر پایه متن درس، طراحی شده اند

ب) املا، در این قسمت، پرسشهایی با تکیه بر متن درس فارسی آمده که اهمیت املائی دارند، بنابراین ضروری است به بهانه پاسخ به پرسشها، آموزه های املائی نخست آموزش داده شوند.

ج) نگارش، در این قسمت، نوشتن اولیه و ساده، آموزش داده می‌شود و سیر از کلمه تا کلام را دنبال میکند.

یعنی نخست انتخاب و کاربرد کلمه، سپس گسترش واژه و ترکیب سازی، در پی آن، عبارت نویسی، پس از آن، جمله نویسی و سرانجام بند نویسی مورد توجه قرار می‌گیرد. البته همه این کارها به طور پنهان و غیرمستقیم و در قالب پرسشهای نگارشی سازماندهی شده است ولی در آموزش، لازم است همکاران محترم به فراخور شکل گیری مهارتهای نگارشی توجه داشته باشند. (د) کارگاه نویسندگی، در حقیقت، اصلی ترین بخش کتاب مهارتهای نوشتاری، همین قسمت است. به بیان دیگر، سه قسمت نخست، مراحل تکرار، تمرین، دست ورزی، نرمش ذهن و زبان و قلم است برای دستیابی به مهارت نوشتن و روی آوردن به یک کارخلاقانه و آفرینش.

– کارگاه نویسندگی خود به چهارپاره، بخش میشود:

- ۱- آموزش، اولین چیزی که در کارگاه نویسندگی آمده، آموزش و یادگیری نکات مهمی است که دانستن آنها برای نویسندگی لازم است. در این بخش برخی از هنجارهای درست نویسی و شگردهای پرورش ذهن، به کوتاهی بیان شده است
- ۲- کاربست، یعنی به کارگیری نکاتی که در آموزش بخش نخست گفته شده، برای این کار معمولاً کاربست، یعنی به کارگیری نکاتی که در آموزش بخش نخست گفته شده، برای این کار معمولاً یک یا دو پرسش طرح شده است که دانش آموزان گرامیدر تولید انشای خود باید از آن آموزه ها بهره بگیرند.
- ۳- ضرب المثل، در هر کارگاه نویسندگی، یک ضرب المثل، هماهنگ با محتوای فصل انتخاب شده است. ضرب المثلها جمله های کوتاه و معمولاً تصویری و سرشار از معانی و مفاهیم و حکمت هستند و ذهن زبان آموز را بارور و سیراب می سازند، به همین سبب در این قسمت هر کسی فهم و دریافت خود را از ضرب المثل مینویسد. این کار باعث میشود هم ضرب المثل در ذهن، جایگیر شده و به حافظه سپرده شود و هم دست مایه ای در گفتار و نوشتار باشد.
- ۴- تحلیل، در این بخش، یک پرسش تحلیلی با رویکرد واگرا آمده که فقط در پایان فصلها قرار گرفته است و هدف از این تمرین نوشتاری، یادآوری آموخته ها، پرورش حافظه و یادسپاری دراز مدت، تقویت توانایی درک و دریافت، رشد قدرت جمع بندی و تحلیل نهایی دانش آموزان است.

نگاهی به کتاب فارسی ششم دبستان

قبل از ارائه فایل روش تدریس ششم دبستان، در این بخش نگاهی به ساختار کلی و محتوای کتاب فارسی ششم دبستان خواهیم داشت.

کتاب فارسی پایه ششم ابتدایی چاپ ۱۴۰۰، شامل ۱۲۸ صفحه و ۶ فصل است. محتوای این کتاب که با ستایش پروردگار آغاز می‌شود و با نیایش به پایان می‌رسد، در شش موضوع کلی و اساسی طراحی شده است. این موضوعات در زمینه‌های مختلفی مانند اخلاق، عمل، علم، ایمان، تفکر و تعقل ارائه شده‌اند.

در مجموع، کتاب درسی فارسی ششم ابتدایی از ۱۷ درس تشکیل شده است. درس هفتم و سیزدهم این کتاب، به عنوان درس آزاد در نظر گرفته شده‌اند. معلم و دانش‌آموز بر اساس فرهنگ بومی محل زندگی خود، محتوای این دو درس را تهیه می‌کنند. هر فصل از کتاب فارسی ششم دبستان، شامل دو یا سه متن درسی است که به صورت نظم یا نثر ارائه شده‌اند. همچنین در هر فصل سه بخش تحت عناوین حکایت، بخوان و حفظ کن و بخوان و بیندیش در نظر گرفته شده است. در انتهای هر یک از این بخش‌ها نیز فرصت‌هایی برای یادگیری عمیق‌تر، ارزیابی و یادآوری در اختیار دانش‌آموزان و معلمان قرار گرفته است.

در ادامه به بررسی بخش‌های مختلف کتاب فارسی ششم دبستان می‌پردازیم.

– **متن درس:** همان طور که اشاره کردیم، هر فصل از کتاب فارسی ششم، شامل ۲ یا ۳ متن در قالب نظم یا نثر است. طراحی این متون، متناسب با نیازهای دانش‌آموزان پایه ششم و دامنه واژگان آن‌ها صورت گرفته است. در پایان هر یک از متن‌ها، بخشی تحت عنوان درک مطلب ارائه شده تا قدرت درک متن دانش‌آموز را افزایش دهد.

– **حکایت:** برای هر فصل از کتاب فارسی ششم دبستان، یک حکایت در نظر گرفته شده که هدف آن تقویت قدرت تشخیص و درک متن دانش‌آموزان است. آشنایی دانش‌آموزان با نکات اخلاقی از طریق اشعار، داستان‌های کوتاه و ضرب‌المثل‌های فارسی از دیگر اهداف این بخش است.

- **بخوان و حفظ کن:** بخش "بخوان و حفظ کن" برای هر شش فصل کتاب فارسی ششم دبستان در نظر گرفته شده است. هدف اصلی این بخش، پرورش حافظه و تقویت فن بیان دانش‌آموزان است. در انتها نیز بخشی تحت عنوان خوانش و فهم ارائه شده تا دانش‌آموز را به یادگیری و تفکر بیشتر در مورد شعر تشویق کند.

بخوان و بیندیش: در انتهای هر فصل از کتاب فارسی ششم ابتدایی، بخش بخوان و بیندیش قرار گرفته است. این بخش شامل متنی است که با هدف تقویت مهارت خواندن، آشنایی با متون نو و کهن، افزایش قدرت درک متن و تفکر دانش‌آموز طراحی شده‌اند. در پایان نیز، بخش درک و دریافت را خواهیم داشت تا دانش‌آموز را به تامل بیشتر در مورد زوایای مختلف متن دعوت کند.

- **واژه‌آموزی:** در انتهای برخی از متون درسی کتاب فارسی ششم، بخش واژه‌آموزی را خواهیم داشت. هدف این قسمت، آشنایی دانش‌آموزان با شیوه‌های ترکیب‌سازی و ساخت کلمات در زبان فارسی است.

- **دانش زبانی:** در این بخش مهارت‌هایی همچون لحن و آهنگ خوب، مهارت خوب گوش دادن و غیره آموزش داده می‌شود.

- **گوش کن و بگو:** هدف این بخش، پرورش درک شنیداری دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی است. دانش‌آموزان پس از گوش دادن به متن، به پرسش‌های مطرح شده، پاسخ می‌دهند.

- روش‌های پیشنهادی تدریس

۱- همخوانی

۲- دکلمه خوانی

۳- بحث گروهی

روش کاربردی بحث گروهی:

این روش گفتگویی است سنجیده و منظم درباره‌ی موضوعی خاص که مورد علاقه مشترک شرکت کنندگان در بحث است. بر خلاف روش سخنرانی، در این روش فراگیران در فعالیت‌های آموزشی فعالانه شرکت می‌کنند و مسئولیت یادگیری را به عهده می‌گیرند. آن‌ها در ضمن مباحثه از اندیشه و نگرش‌های خود با ذکر دلایل متکی بر حقایق، مفاهیم و اصول علمی، دفاع می‌کنند. در این روش دانش‌آموزان باید توانایی سازماندهی عقاید و دیدگاه‌های خود، تحمل انتقادات دیگران، چه درست و چه نادرست و ارزیابی نظرات مختلف را در ضمن بحث داشته باشند.

- اهداف روش بحث گروهی:

- ۱- ایجاد علاقه به بحث و پرورش تفکر انتقادی
- ۲- ایجاد توانایی اظهار نظر در جمع و تقویت انتقاد پذیری
- ۳- تقویت قدرت بیان و استدلال، تجزیه و تحلیل و تصمیم‌گیری
- ۴- تقویت قدرت رهبری در گروه و ایجاد رابطه‌ی مطلوب اجتماعی

- مراحل اجرا:

معلم برای استفاده مطلوب از این روش می‌بایست مراحل زیر را با نظارت مستقیم خود به اجرا درآورد.

- ۱- گروه بندی دانش‌آموزان
- ۲- اعلام موضوع مورد نظر برای بحث گروهی مثال: "در این درس موضوع مورد نظر می‌تواند اهمیت ستایش در زندگی باشد".
- ۳- دانش‌آموزان در گروه به مطالعه و اظهار نظر و بحث می‌پردازند.
- ۴- از مباحث انجام شده نتیجه‌گیری می‌کنند.
- ۵- معلم تیزهوش به پیگیری نتیجه بحث گروهی پرداخته و از انحراف بحث، بدون ازدست دادن خط کلی، جلوگیری می‌کند و کنترل عمومی کلاس را به دست می‌گیرد.

- نکات مهم درس:

- ۱- در سنت ادبی و فرهنگی کشور ما معمولاً هر کتابی با تحمیدیه و ستایش خدای یکتا آغاز می‌شود. این گونه ستایش‌ها روح انسان را به سمت بندگی و اخلاص سوق می‌دهد و متن ستایش در قالب شعر، جلوه‌ی ذات الهی را بیش از پیش باشکوه می‌نمایاند. اعتقادات دینی ما، هر روح جست‌وجوگری را به تفکر درباره‌ی آفرینش و قدرت لایزال الهی فرا می‌خواند.

۲- در بیت سوم شعر به "سیمرغ" اشاره شده است. سیمرغ جانوری است مشهور و افسانه ای که در ادبیات کهن ایران ایفای نقش می کند. سیمرغ در داستان ها و اشعار به تنهایی یا در کنار کلمات دیگری آورده شده است که هر کدام می تواند معانی متفاوتی داشته باشد. مانند: "سیمرغ آتشین" کنایه از "خورشید جهان افروز" یا "سیمرغ مشرق" که کنایه از "آفتاب" دارد. در این بیت سیمرغ در کنار پرندگان دیگری آورده شده است که به ستایش پروردگار توسط تمامی مخلوقات اشاره دارد.

۳- در بیت سوم تناسب وجود دارد (سیمرغ و عقاب و باز و شاهین) مفهوم کامل تناسب یا مراعات نظیر در درس ۹ (راز زندگی) توضیح داده شده است.

۴- بیت سوم با شعر زیر از سعدی همسویی دارد.
دوش مرغی به صبح می نالید عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش یکی از دوستان مخلص را مگر آواز من رسید به گوش گفت باور نداشتم که تو را بانگ مرغی کند چنین مدهوش گفتم این شرط آدمیت نیست مرغ تسبیح گوی و من خاموش محتوای این شعر به سوره ی اسراء، آیه ی ۴۴ قرآن کریم اشاره دارد.

ارزشیابی

- ارزشیابی شفاهی: در ارزشیابی نحوه ی تسلط بر خواندن شعر با القای حس درونی مد نظر قرار می گیرد.

مهارت ها

درس فارسی به ۳ مهارت تقسیم شده است:

- ۱- مهارت های خوانداری فارسی
- ۲- مهارت های نوشتاری مانند املا
- ۳- مهارت های نوشتاری- انشا و نگارش

مهارت خوانداری چیست؟

مهارت در «خواندن» یکی از اساسی ترین و مهم ترین نیازهای یادگیری دانش آموزان به خصوص در دوران ابتدایی است. توانایی درک مطلب، تفسیر و نتیجه گیری از متون درسی و غیر درسی، دانش آموزان را با افکار و اطلاعات جدیدی آشنا می

سازد تا راه بهتر اندیشیدن و بهتر زیستن را بیاموزند. با کمک "خواندن و فهمیدن" به معنای علمی و جامع آن می‌توان به ذخایر بی‌انتهای تجربه بشری دست یافت. "خواندن درست" و یادگیری آن مستلزم تمرین و تسلط بر ریزمهارت‌های خواندن است و لازمه تسلط بر ریزمهارت‌های خواندن داشتن آگاهی و استفاده از راهکارها و استراتژی‌های کارآمد خواندن است. خوب خواندن از عوامل مهم پیشرفت و سرگرمی ولذت بردن و رفع خستگی است. امروز باید به کودکان خود خواندن را بیاموزیم تا فردا بتوانند بخوانند و یاد بگیرند. نکته‌ی مهم در امر خواندن توجه و تأکید بر امر فهمیدن می‌باشد نه صرفاً که به صورت عادت در آمده است.

یکی از علل ضعف دانش آموزان در دروس مخصوصاً ضعف در حل کردن مسئله‌های ریاضی و نفهمیدن آنها مربوط به ناتوانی آنها در روخوانی و عدم درک آنچه مطالب می‌باشد. اغلب مشاهده می‌شود دانش آموزی مطلبی را می‌خواند یا اولیای او عقیده دارند مرتب درس می‌خواند اما نمی‌فهمد یا دانش آموز دیگری با وجود این که تلاش می‌کند اما در املانویسی مشکل دارد تمام این اشکالات بر می‌گردد به ضعف دانش - آموز در روخوانی و آگاه نبودن او به روش مطالعه. برخی اشکالات موجود در این رابطه عبارتند از:

ضعف در قرائت: دانش آموزانی هستند که متنی را به آسانی بطور صامت می‌خوانند و می‌فهمند ولی نمی‌توانند در مقابل جمع با صدای بلند همان متن را خوب بخوانند.

عدم علاقه به خواندن: برای برطرف کردن عدم علاقه‌ی خواندن در دانش آموزان، آموزگار باید دانش آموزان را متوجه کتابهای غیر درسی و کمک آموزشی و متون دیگری که برای سن او جالب هستند. راهنمایی فرماید. چون اکثر پسرها در این دوره، دیگر از خواندن افسانه‌ها لذت نمی‌برند. آموزگار باید با در دسترس گذاشتن متون مختلف دانش آموزان را به خواندن علاقه‌مند سازد و رفته رفته او را متوجه کند که، تا متن درس را خوب نخوانده، نمی‌تواند از متن‌های دیگر استفاده کند. در این صورت دانش آموز با استفاده از کتابهای غیر درسی و کمک آموزشی مرتبط بهتر و با اعتماد به نفس بیشتر می‌تواند، کتابهای درسی خود را با علاقه، عمیق و مفید خوانده و موفق هم می‌شود.

پیشنهادهای کلی برای رفع مشکل

برای برخورد با مشکل خواندن، یکی از مهم‌ترین راههایی که مورد توجه و تأیید پژوهشهای فراوان بوده است استفاده از روشهای چند حسی است که با عناوین مختلف مورد بررسی قرار گرفته‌اند. مجموعه‌ای از این روشها در زیر ذکر شده است:

- ۱- کلماتی که برای دانش آموز نارساخوان مشکل ایجاد می کند، از مقوای رنگی تهیه و بر روی مقوای سفید بچسبانید. دانش آموز در مرحله ی اول، این واژه ها را با انگشت خود و در جهت نوشتن واژه لمس و تعقیب می کند و در حین انجام این تمرین، تلفظ واژه را نیز یاد می گیرد.
- ۲- تمرین بالا را با ماسه یا نمک نیز می توانید انجام دهید بدین صورت که دانش آموز درون ظرفی پر از ماسه نمناک، حروف یا واژه ها را بر روی آن با انگشت خود می نگارد و هم زمان آن ها را با صدای بلند تکرار می کند.
- ۳- دانش آموز با استفاده از خمیر، حروف الفبا - علائم نقطه گذاری(علامت سؤال، علامت تعجب و ...) - واژه های نامفهوم و مدلی از معنای واژگان را می سازد و تمرین می کند. هدف این تمرینات این است که دانش آموز، معنای واژه ای را که برایش قابل فهم نیست، به صورت تصویر سه بعدی خلق کند. بدین گونه که وی ابتدا طرح و شکل واژه را با خمیر مدل می کند، سپس از مفهوم آن واژه تصویر ذهنی می سازد و آن تصویر ذهنی را با خمیر، به صورت سه بعدی و عینی تبدیل می کند. پس از آن که واژه و مفهوم آن ساخته شد، دانش آموز واژه را با صدای بلند می خواند و در جمله های متفاوتی به کار می برد.
- ۴- معلم کلماتی را که کودک می خواهد بخواند بر می گزیند و این کلمات را با حروف درشت می نویسد.
- ۵- سپس کودک حروف را با انگشتان خود لمس و ردیابی می کند و همراه با آن تلفظ آن حرف را می آموزد. و این عمل را تا هنگامی که کودک بتواند کلمه ای را به صورت جزئی از حافظه ی خود روی کاغذ بیاورد تکرار می کند.
- ۶- در مرحله ی بعد از کودک خواسته می شود تا با این کلمه جمله بسازد و در باره ی کلمه و جمله ی خود توضیح دهد.
- ۷- معلم هر کلمه ای را که کودک یاد می گیرد بر روی کارتی می نویسد و به صورت الفبایی بایگانی می کند و از کودک می خواهد تا در روزهای بعد از آن کلمات در جملات و صحبت های خود استفاده کند.
- ۸- و در نهایت با در اختیار گذاشتن تمام کلمات از کودک می خواهیم تا با نگاه کردن به آنها و ترکیب آنها جملات تازه ای بسازد.

پیشنهادهای عملی

در برخورد با این گونه مشکلات راه حل های متعددی وجود دارد اما مواردی که در زیر ذکر می گردد به صورت کلی است که لازم است متناسب با نوع ضعف عملکردی دانش آموز از این فعالیتها بهره گرفته شود.

- ۱- شناخت حرفها کلمه ها و درک معانی آنها

- ۲- پرورش قوه ی قضاوت در کودک
- ۳- ایجاد تواناییهای مطلوب در خواندن
- ۴- گسترش خزانه ی لغات
- ۵- آشنایی با ویژگیهای اجتماعی ، فرهنگی ، اخلاقی جامعه خویش و ایجاد قدرت سازگاری با آن
- ۶- پرورش قوای ذهنی چون تفکر ، تحلیل و.....
- ۷- ایجاد علاقه به خواندن انواع کتابها و مطالب نوشتاری (ص ۶۷ ناعمی)
- ۸- پرورش توانایی تمرکز افکار و تقویت درجه توجه و تمرکز ذهن برای نتیجه گیری از موضوع
- ۹- توانایی تفسیر و تعبیر تصاویر و مطالب و حدس زدن معنی لغات در ضمن جمله .
- ۱۰- افزایش توانایی فهم و تحلیل موضوعهای علمی مانند ریاضیات ، علوم و اصطلاحات علمی
- ۱۱- ایجاد حس همکاری ، یگانگی و تعاون بین کودکان و پرورش افراد متعهد از طریق درک برداشتهای واقعی از موضوعات.

(۱) خوانش متن

خوانش متن شامل متون نظم و نثر است (۳ نمره نظم، ۳ نمره نثر)

در خوانش متن توجه به موارد زیر ضروری است:

* رعایت آهنگ

* توجه به لحن کلام

* رعایت تکیه: تاکید، فشار آوایی است که روی هجای کلمه ایجاد می شود و موجب برجسته شدن هجای کلمه می شود. در

مورد کلمات چند هجایی باید توجه کنیم که تغییر در هجا باعث تغییر در معنی کلمه می شود.

* رعایت مکث و درنگ

* رعایت ایستگاه های آوایی: منظور از ایستگاه های آوایی، جاهایی است که سخن نیاز به قطع و وصل و کشش های آوایی دارد

و به عبارتی رعایت زیر و بم کلمات است.

۲) درک و دریافت (درک مطلب):

در این بخش به ارزشیابی توانایی تفکر و قدرت نقد و تحلیل دانش آموزان از معنی و مفهوم شعر و نثر و محتوای درس، بخوان و بیندیش، حکایت و .. توجه می شود. می توان از پرسش های فعالیت درس در کتاب مهارت های نوشتاری فارسی نیز البته به صورت شفاهی در این بخش، ارزشیابی کرد.

۳) حفظ شعر:

در این بخش لازم است هر یک از شعرهای (بخوان و حفظ کن) کتاب را دانش آموزان در طول یادگیری مستمر و ارزشیابی تکوینی، حفظ کنند؛ زیرا تأکیدی هست تا حافظه ی دانش آموزان خوب پرورش یابد، تقویت حافظه، پایه ی دیگر سطوح یادگیری است اما برای ارزشیابی پایانی در نوبت اول و آخر، کافی است یک شعر را به دلخواه از حفظ، ارائه نمایند. در آزمون کتبی برای سنجش توانایی حفظ شعر، بیت یا ابیات به صورت کامل خواسته شود و از دادن پرسش های تکمیل کردنی یا جای خالی در این بخش خودداری گردد.

۴) فن بیان:

در قلمرو مهارت های خوانداری زبان، پرورش و تربیت مهارت درست سخن گفتن یکی از اصلی ترین اهداف است. از این مهارت به عنوان مهارت «فن بیان» یا «سخنوری» یاد می شود. مقصود ما از فن بیان در فارسی ششم آن است که دانش آموز بتواند دیده ها، خواننده ها، شنیده ها و نتیجه ی اندیشه و تفکر خود را درست بر زبان آورد. این مهارت هم مانند دیگر مهارت های زبانی به تمرین و تکرار نیاز دارد. بنابراین لازم است در فرصت های آموزش و یادگیری به گروه ها و افراد مجال خوب سخن گفتن داده شود.

خوب گوش دادن، خوب دیدن، مشارکت فعال در فعالیت های گروهی، بازی ها و نمایش های آموزشی، مقدماتی هستند برای کسب مهارت پرورده گویی و خوب سخن گفتن و مهارت «فن بیان».

۵) یاد آوری:

هدف:

- رشد مهارت های زبانی

- شناخت ساختمان نحوی زبان فارسی

- تفسیر و بازشناسی کاربرد واژه ها

- تشریح عناصر زبانی

در ارزشیابی شفاهی فارسی لازم است دانش آموزان به نکات و موضوع های زبانی و ادبی مطرح شده در بخش یادآوری ها نیز توجه داشته باشند و معلمان محترم در ارزشیابی، بیشتر به جنبه های کاربردی این نکته ها و تحلیل متن درس ها به کمک این نکات از سوی دانش آموز توجه نمایند.

۶) کارگاه درس پژوهی:

هدف:

- تجسم بخشیدن به آموزه های درسی

- مشارکت در کارگروهی

- تقویت تفکر جمعی

- عمق بخشیدن به یادگیری

اختصاص دو نمره به این بخش به معنی توجه به عملکرد دانش آموزان در طول آموزش و یادگیری مستمر و میزان فعالیت آنان در کارهای جمعی کارگاهی در کلاس و بیرون از کلاس است. روشن است که در اجرای فعالیت های کارگاه درس پژوهی و ارزشیابی آن، هم نمره های فردی و هم نمره های گروهی باید در نظر گرفته شود.

۷) خودارزیابی:

هدف: ارائه پاسخ شفاهی برخاسته از تفکر و برداشت از محتوای درس مهارت سخن گفتن، فن بیان و میزان درک دانش آموز از مطالب درس.

از آن جا که چنین سوالات این بخش از سطح همگرا به سطح واگرا است، پرسش های نوع سوم از ارزش یاددهی - یادگیری بیشتری برخوردارند و در این بخش، شایسته است که سوالات واگرا بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

مهارت نوشتاری املاگونه چیست؟

مهارت املا نویسی به معنای توانایی جانشین کردن صحیح صورت نوشتاری حروف، کلمات و جمله ها به جای صورت آوایی آن هاست. دانش آموزان باید به این مهارت دست یابند تا بتوانند به خوبی بین صورت تلفظی کلمات و حروف سازنده آن ها پیوند مناسبی برقرار کنند.

بنابراین، دانش آموزان باید کلمات را:

(الف) خوب بشنوند + تشخیص دقیق کلمه + ادراک کلمه (حافظه ای شنیداری)

(ب) آن ها را خوب تشخیص می دهند + یادآوری و مجسم ساختن تصویر + بازشناسی کلمه صحیح در ذهن (حافظه دیداری (بینایی))

(ج) آن ها را درست بنویسند + نوشتن صحیح حروف سازنده کلمه + بازنویسی کلمه و توالی مناسب آن ها (حافظه ای حرکتی)

مهارت نوشتاری انشانویسی چیست؟

در واقع انشاء همان مهارت دانش آموز در امر نوشتن است که با بکار گیری واژه ها و کلمات از ذهن خود، جملات و عبارات زیبایی با توجه به قواعد نگارش می نویسد و با نوشته ی خود اندیشه ای را ارائه می دهد. آفریدن، ایجاد کردن، آغاز کردن، از خود چیزی گفتن، شعرگفتن، سخن پردازی و سخن آفرینی، مجموعه فرایندهایی است که در انشاء نویسی حاصل می شود. استفاده از پنج حس برای نوشتن انشا لازم است و باید این پنج حس در کودک تقویت شود. کار انشا این است که به کودک بگوید؛ « خوب ببین، خوب بشنو، خوب لمس کن، خوب بچش و خوب استشمام کن». ساده از کنار موضوعات رد نشو.

درس انشاء از آن جهت دارد که می تواند مهارت های چهارگانه گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن را درهم ادغام کند. به نوعی انشاء مادر همه دروس و مهارت های تحصیلی است. اگر مهارت انشاء در کودک تقویت شود بهتر می توان املا بنویسد و همچنین اگر املا بنویسد خوب باشد در سایر دروس نیز رشد می کند. کودکی که در انشاء نویسی به دست های برتر داده می شود، به موضوعاتی می پردازد که در کلاس درس مطرح می شود با دقت گوش می دهد، مطالب بعدی و قبلی را با هم ترکیب می کند، بهتر می توان خلاصه و یادداشت بردارد.

حال بهتر می توانم بفهمم که چرا بچه ها از درس خواندن لذت نمی برند و مطالب را فقط می خواهند حفظ کنند تا از شر خلاص شوند. اند و نمی دانم که این خیلی خوب هم خوب نیست و فقط یک عبارت درج شده در کارنامه است و بس. اگر می

توان فرزندتان، به معنای واقعی کلمه «رشد» کند، برای انشاء نویسی خیلی زیاد قائل شوید. انشاء دروازه بردن کودک از هر آن چیزی است که در محیط اطرافش وجود دارد.

مروری بر سرفصل‌های کتاب فارسی ششم و اهداف هر فصل

در این بخش مروری بر سرفصل‌ها و اهداف کلی هر فصل از کتاب فارسی ششم دبستان خواهیم داشت. برای مشاهده اهداف هر فصل، روی گزینه مورد نظر کلیک کنید.

سرفصل‌ها و اهداف کتاب فارسی ششم دبستان عبارتند از:

- فصل اول: آفرینش
- فصل دوم: دانایی و هوشیاری
- فصل سوم: ایران من
- فصل چهارم: نام‌آوران
- فصل پنجم: راه زندگی
- فصل ششم: علم و عمل

بهترین روش‌های تدریس فارسی ششم دبستان

روش‌های تدریس مناسب برای درس فارسی پایه ششم عبارتند از روش همیاری، بدیعه‌پردازی، گردش علمی، الگوی دریافت مفهوم، بحث گروهی، ایفای نقش، کاوشگری علمی، دریافت مفهوم، دریافت درست حقایق، پیش‌سازمان‌دهنده‌ها، تدریس مستقیم، تدریس غیرمستقیم، یادگیری از شبیه‌سازها و یادگیری تسلط‌یاب.

توضیح کامل هر یک از این روش‌ها، و همچنین انتخاب روش مناسب برای هر یک از درس‌های کتاب فارسی ششم، در کتاب راهنمای معلم فارسی ششم دبستان ارائه شده است.

- بودجه‌بندی سالانه فارسی ششم ابتدایی

در هر هفته ۵ جلسه آموزشی ۵۰ دقیقه‌ای به درس فارسی ششم اختصاص دارد. برای آموزش هر درس از کتاب فارسی ششم دبستان، به طور متوسط ۷ تا ۱۰ جلسه در نظر گرفته شده است.

– کتاب‌های کمک درسی فارسی ششم دبستان

روش‌های مختلفی برای تمرین بیشتر و بهبود وضعیت درس فارسی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی وجود دارد که یکی از آنها کتاب‌های کمک درسی فارسی ششم دبستان است.

– شیوه نامه ارزشیابی درس زبان و ادبیات فارسی پایه ی ششم

* تذکر: از تفکیک ساعت و موضوع آموزش مهارت های زبانی و واگذاری آن به برنامه های دیگر، جداً خودداری شود. بی توجهی به این مساله، آسیب اصلی برنامه در سال های گذشته بوده است.

درس زبان و ادبیات فارسی به سه ماده ی درسی، بخش شده است:

(۱) مهارت های خوانداری فارسی

(۲) مهارت های نوشتاری: الف – املا

(۳) مهارت های نوشتاری: ب – نگارش و انشا

هر یک از این سه عنوان درس، به صورت مستقل، بیست نمره دارند، چگونگی ارزشیابی و نمره گذاری درس ها در پی می آید. در ادامه ی مطلب موضوعات ارزشیابی مهارت های نوشتاری «فعالیت های املائی و فعالیت های نگارشی» به تفکیک، قید گردیده است.

ارزشیابی مهارت های نوشتاری

الف: املائی فارسی ششم

– املائی فارسی: کتبی (۲۰ نمره)

– ارزشیابی تکوینی (۲۰ نمره)

۲۰ نمره املائی تقریری تقسیم بر دو، به اضافه ی ۱۰ نمره طرح سوال از بخش فعالیت های املائی کتاب مهارت های نوشتاری و پرسش های املائی معلم ساخته.

- ارزش یابی پایانی (۲۰ نمره)

۲۰ نمره املای تقریری تقسیم بر دو + ۱۰ نمره طرح سوال از بخش فعالیت های املایی کتاب مهارت های نوشتاری و پرسش های املایی معلم ساخته. $۲۰ = ۱۰ + ۱۰$ نمره پرسش ها + $۲۰ \div ۲ = ۱۰$ نمره ی تقریری.

- نمره ی نهایی:

میانگین ارزشیابی تکوینی و پایانی ($۲۰ = ۲۰ + ۲۰ \div ۲ = ۴۰$)

یادآوری: املای تکوینی (مستمر) همیشه از درس جدید نیست و می توان از درس های پیشین و حتی از شعرها، بخوان و بیندیش ها و دیگر کتاب های درسی همان پایه نیز املا گفت.

ارزشیابی مهارت های نوشتاری

ب: نگارش و انشا

- انشای فارسی (۲۰ نمره)

- ارزشیابی تکوینی (۲۰ نمره):

۱۰ نمره، نوشتن موضوع انشا + ۱۰ نمره طرح پرسش هایی از فعالیت های انشایی و نگارشی کتاب مهارت های نوشتاری و پرسش های نگارشی معلم ساخته.

- ارزشیابی پایانی (۲۰ نمره):

۱۰ نمره، نوشتن موضوع انشا + ۱۰ نمره طرح پرسش هایی از فعالیت های انشایی و نگارشی کتاب مهارت های نوشتاری و پرسش های نگارشی معلم ساخته.

- نمره ی نهایی:

میانگین ارزشیابی تکوینی و پایانی ($۲۰ = ۲۰ + ۲۰ \div ۲ = ۴۰$) لازم است در ارزشیابی نگارش و انشا به موارد زیر توجه شود:

(۱) به کارگیری واژگان مناسب و تعبیرها و ترکیب های خوش ساخت

(۲) به کارگیری درست نکته های نگارشی، دستوری و املایی.

(۳) توانایی بهره گیری از نکات آموزشی مطرح شده در کارگاه نویسندگی

(۴) بیان و توصیف دقیق مشاهدات.

- ۵) پیراسته، ویراسته و پاکیزه نویسی.
- ۶) استفاده از آیات و روایات متناسب با موضوع.
- ۷) به کارگیری و استفاده مناسب از ضرب المثل ها و اشعار مناسب.
- ۸) رعایت نظم منطقی و پرورش موضوع.
- ۹) تاکید و توجه به استفاده از جمله های نو و خلاق.
- ۱۰) بهره گیری از تخیل و عناصر زیبایی سخن
- ۱۱) در صورت برخورداری نوشته از فضای خلاقانه و نگاه نو، می توان از برخی کاستی های ظاهری و کم اهمیت مانند خط خوردگی ها، چشم پوشی کرد.

ایران عرضه

مرجع نمونه سوالات

آزمون های استخدامی سراسری

به همراه پاسخنامه تشریحی

خدمات ایران عرضه:

- ارائه اصل سوالات آزمون های استخدامی
- پاسخنامه های تشریحی سوالات
- جزوات و درسنامه های آموزشی

برای تهیه بسته سوالات استخدامی راهنمای معلم فارسی با پاسخنامه تشریحی، **اینجا** بزنید.

همچنین جهت مشاهده آخرین اخبار استخدامی آموزش و پرورش، **اینجا** بزنید.

@iranarze